

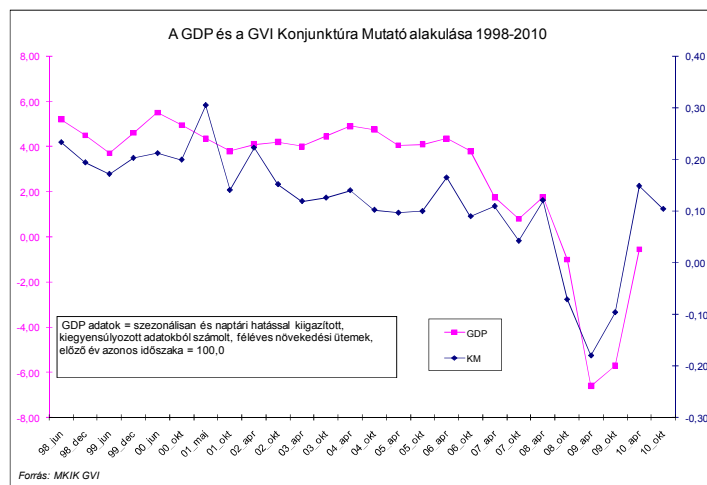
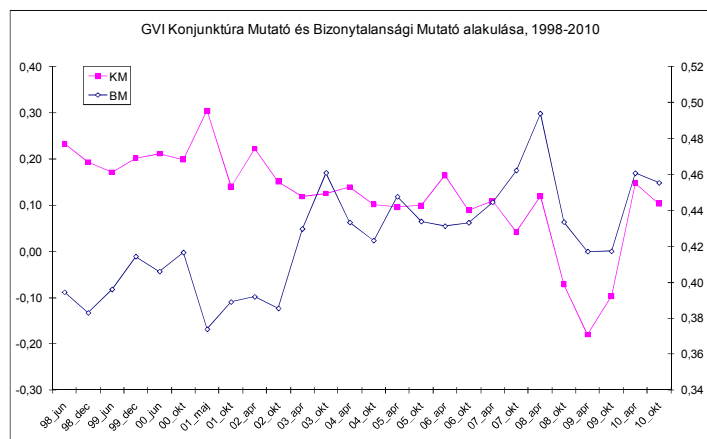
2010 októberében huszonhatodik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) vállalati konjunktúra-vizsgálatára, amely több mint 14.000 cég megkeresésével készül minden évben áprilisban és októberben, a területi kamarák közreműködésével. Magyarországon ez a legkiterjedtebb, legtöbb céget felmérő vállalati konjunktúravizsgálat. A kutatás része az Eurochambres mintegy 14 millió vállalkozásra kiterjedő európai konjunktúravizsgálatának. Ez év októberében a megkeresett vállalkozások közül 1869 cégnél töltötték ki kérdőívünket – vizsgálatunk ennyi vállalati vezető válaszain alapul.

Bár 2010 októberében ismét a pozitív tartományban tartózkodik, tehát javulást mutat a GVI konjunktúramutatója, a 2010. áprilisi eredményekhez képest mégis mérséklődő optimizmusról beszélhetünk. Ennek oka a magyar vállalkozások közeljövőre vonatkozó várakozásainak romlása. A pozitív tendenciák lassú terjedésére utal a GVI Bizonytalansági Mutató értékében megmutatkozó némi csökkenés is: az áprilisi 46,1 pontról októberre 45,5 pontra süllyedt ez az érték.

Az eredmények azt mutatják, hogy a várható munkaerő-kereslet tovább erősödött április óta. A beruházások várható alakulása terén nem folytatódik a tavaly október és 2010 áprilisa között megfigyelhető javulás, inkább a beruházási aktivitás stabilizálódása várható. A cégek októberben a rendelésállomány kismértékű csökkenésére számítanak, ami a recesszióból való kilábalás időszakának elhúzódására utal. A kapacitáskihasználtság szintje nőtt az elmúlt fél évben, azonban még így sem éri el a válság előtti szintet, és elmarad az 1998-2010-es időszakban megfigyelt értékek többségétől is. Az exportértékesítés volumene az elmúlt fél évben továbbra is gyors növekedést mutatott.

A tavaly októberi felvételhez viszonyítva, amely alsó fordulópontot jelzett a magyar vállalkozások várakozásaiban, 2010 októberében továbbra is javulást mutat a GVI konjunktúramutatója: a magyar vállalkozások üzleti bizalmi indexe továbbra is a pozitív tartományban tartózkodik. Ha azonban a fél évvel ezelőtti, áprilisi eredményekkel hasonlítjuk össze az adatokat, akkor ehhez képest az októberi eredmények már mérséklődő optimizmusról tanúskodnak, amelyet leginkább a korábbinál rosszabb, jövőre vonatkozó várakozások magyaráznak. A tavaly októberi mélypont, -9% után, 2010 áprilisában +14,8%-ra kapaszkodott, majd idén októberben +10,4%-ra csökkent a GVI Konjunktúra Mutató értéke. Ezek szerint mérséklődött, de tovább tart az üzleti bizalom javulása a magyar vállalati szektorban, amelyet a válság kezdete óta idén áprilisban figyelhettünk meg először. Hosszú távon, más évek októberi adataival összehasonlítva, az idei októberi szint nagymértékű javulást jelez, de ez még mindig elmarad az 1998-2002-es évek szintjétől.

A jövőre vonatkozó intő jel, hogy a GVI konjunktúramutató értéke a várakozások esetében (rendelésállomány, üzleti helyzet, jövedelmezőség) csökkent az áprilisi felméréshez képest, de azt is figyelembe kell venni, hogy a jövedelmezőségi várakozásokon és az építési beruházásokon kívül minden részmutató értéke pozitív, azaz továbbra is több cég érzel javulást, illetve számít javulásra, mint amennyi rossz helyzetet, illetve romló tendenciát vár. A konjunktúramutató +10,4%-os értéke azt jelzi, hogy a pozitív helyzetértékeléseket és várakozásokat megfogalmazó cégek aránya 10,4 százalékponttal magasabb, mint a romló helyzetet, illetve várakozásokat megfogalmazóké.

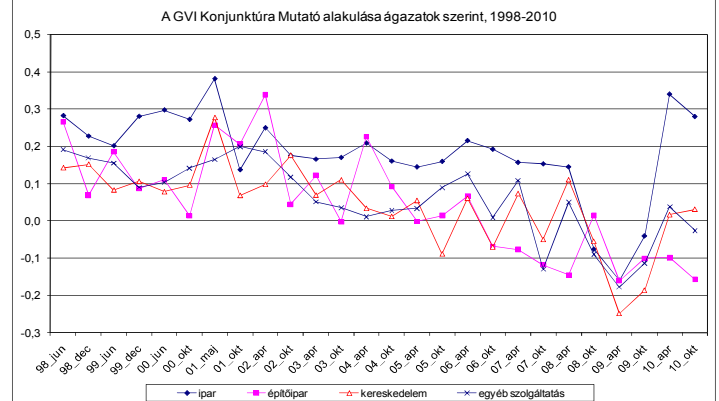
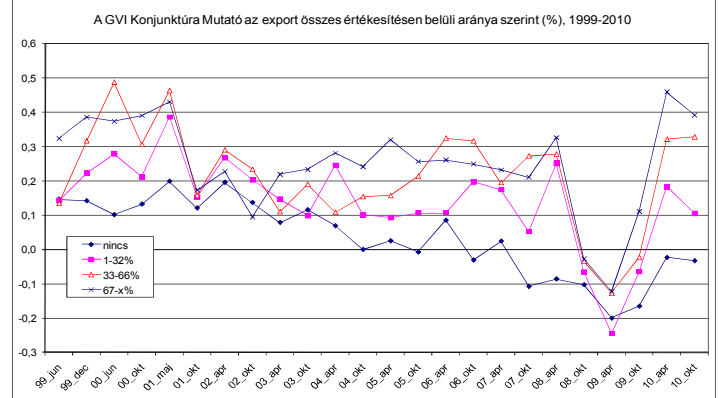
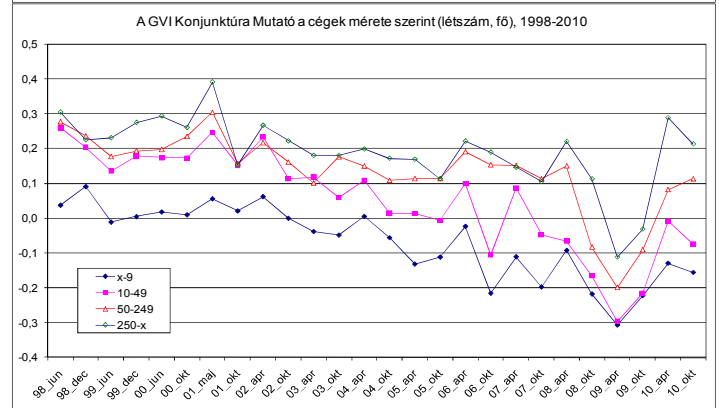
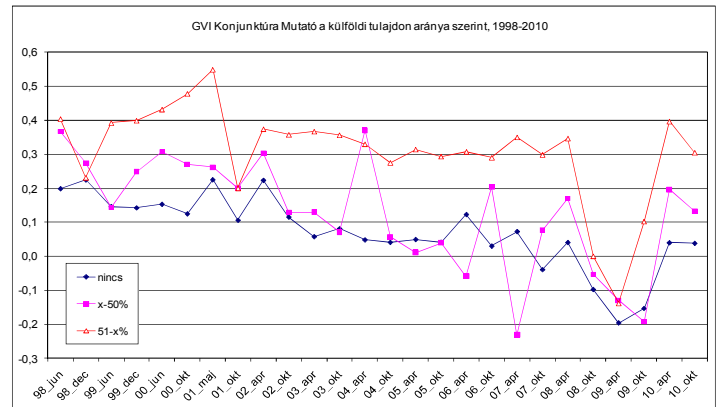
Másfelől a pozitív tendenciák lassú terjedésére utal a GVI Bizonytalansági Mutató értékében megmutatkozó némi csökkenés: az áprilisi 46,1 pontról októberre 45,5 pontra süllyedt ez az érték. Mindemellett a mutató viszonylag magas szintje arra utal, hogy a magyar gazdaságban továbbra is sok cégről lehet elmondani, hogy nem számít javulásra, illetve inkább üzleti helyzetének további rosszabbodását valószínűsíti. Vagyis az üzleti szférán belül továbbra sem egyértelmű, vagy egyöntetű a javuló tendenciák megítélése és tartós tendenciaként való értelmezése.

A cégek tulajdonosi összetétele szerint csak a tisztán magyar tulajdonban lévő cégeknél nem csökkent a konjunktúramutató az elmúlt félévi értékhez képest. A legnagyobb mértékű csökkenés a többségében külföldi tulajdonban lévő cégeknél mutatkozik (itt 10 százalékponttal 40%-ról 30,5%-ra romlott a konjunktúramutató értéke). Ezzel szemben a tisztán magyar tulajdonú cégeknél gyakorlatilag nem történt változás az áprilisi szinthez képest – és így továbbra is e cégcsoportnál a legalacsonyabb a mutató értéke (3,9%).

Cégnagyság szerint a közepes vállalkozásokon (ahol a foglalkoztatottak száma 50-249 fő közötti) kívül minden csoportnál csökkenés figyelhető meg. A közepes cégeknél 8%-ról 11,3%-ra nőtt, míg a mikrocégeknél -12,9%-ról -15,6%-ra, a 10-49 főt foglalkoztató cégeknél -0,9%-ról -7,4%-ra, a nagy cégeknél pedig +295-ről +21%-ra csökkent a mutató értéke.

Az exportaktivitás szerint csoportosítva a cégeket, az áprilisi felvétellel megegyező eredményt kapunk a csak belföldre termelőknél (áprilisban -2,3%, októberben -3,3%) és árbevételüket 1/3-2/3 arányban az exportpiacokra szállítóknál (32,1% és 32,8%). A másik két vállalatcsoportnál 6-8 százalékpontos romlást lehet megfigyelni. Ha kiemeljük a 2009 áprilisát követő változásokat, akkor szembetűnővé válik, hogy a kilábalás először és legerősebben a döntően exportáló cégeknél jelentkezett: már 2009 októberében pozitív értéket (11%-ot) ért el a konjunktúramutató, 2010 áprilisában pedig 46%-ra nőtt az értéke. Az elmúlt fél évben bizonyos kiegyenlítődés ment végbe a döntően exportálók és az exportpiacra is termelő egyéb cégek között: az árbevételük 1/3-2/3-át exportálók esetében a konjunktúramutató 33%-ra nőtt, ami így 2009. áprilistól számítva 35 százalékpontos javulást jelent. A döntően, vagy csak magyar piacra szállítóknál ezzel szemben csak 13-17 százalékpontos javulás figyelhető meg ezen időszak alatt.

Gazdasági ágak szerint a legkedvezőbb kilátások továbbra is az iparvállalatok körében figyelhetők meg, bár +34%-ról 28%-ra csökkent a konjunktúramutató értéke. Április óta egyedül a kereskedelemben látható némi javulás 1,7%-ról 3,4%-ra, míg az egyéb szolgáltatásoknál és az építőiparban is romlás mutatkozik.

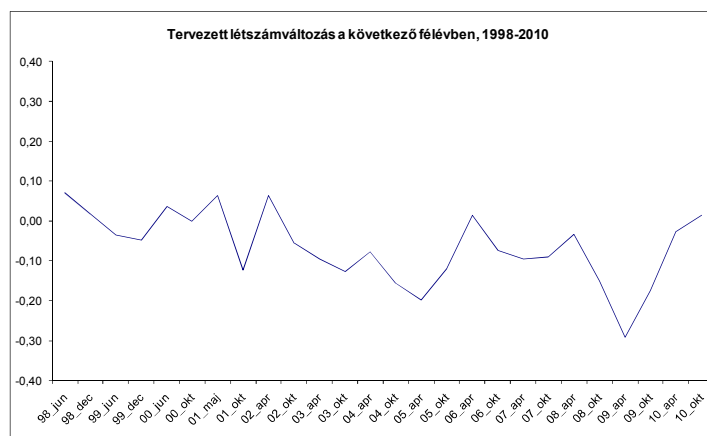
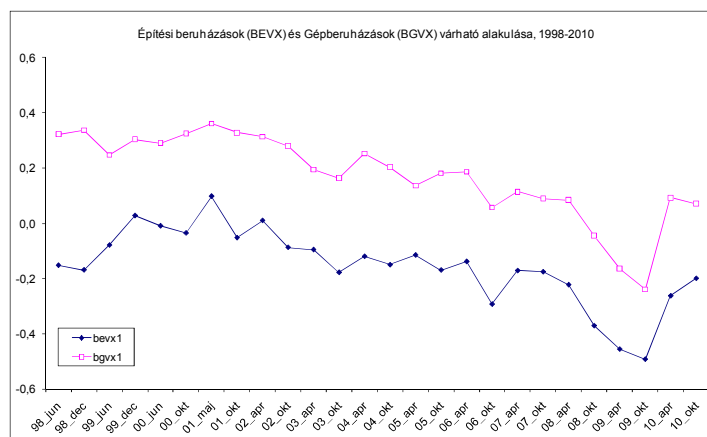
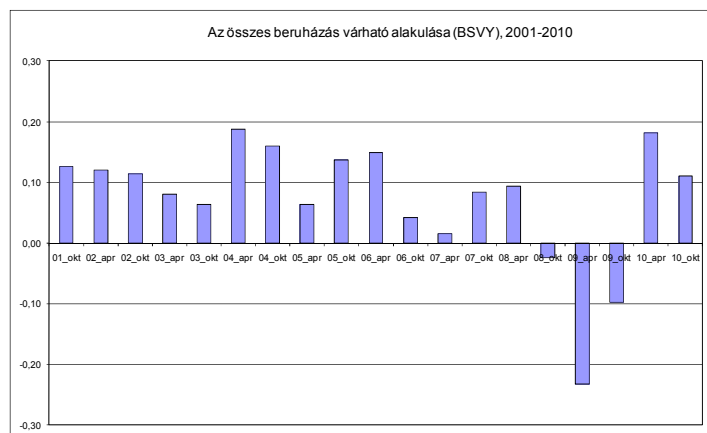
Beruházások

Az üzleti várakozások mérséklődő optimizmusa abban is megnyilvánul, hogy a vállalatok között a gépberuházási aktívás enyhe csökkenése figyelhető meg, és bár az építési beruházások terén további javulást láthatunk, de még így is negatív tartományban van ez a mutató: több cég nem tervez beruházást, illetve csökkenteni szándékozik beruházási aktivitását, mint ahányan növelnék azt. Úgy tűnik, a vállalatok továbbra is kívánnak, és jellemzően nem mernek fejlesztésekbe fogni. A cégek 41%-a nem tervez építési beruházást, 11% csökkenéssel számol, 35%-uknál nem változik és mindössze 13%-uknál várható növekedés. A gépberuházások esetén az arányok kissé kedvezőbbek: 23% nem tervez beruházást, 15% csökkent, 40% szinten tart és a cégek 22%-a a beruházási volumen növekedésével számol. Gépberuházást elsősorban a külföldi tulajdonban lévő cégek terveznek és körükben figyelhető meg a beruházási aktivitás némi növekedése is. Az építési beruházások tekintetében a gazdasági ágak között továbbra is az egyéb szolgáltatások és a kereskedelem területén a legrosszabb a helyzet: míg áprilisban a cégek 55-59%-a jelezte, hogy nem tervez beruházásokat, addig októberben 45-46%-uk. A cégnagyságot tekintve legnagyobb arányban a mikro-, és a kisvállalkozásokra igaz, hogy nem terveznek beruházást: rendre 52%-uk, illetve 37%-uk jelezte ezt, tehát nem sokat javult a helyzet ezen a téren április óta (ekkor 55% és 42% volt a nem beruházó cégek aránya).

Munkaerő-kereslet

Az áprilisi felvétel adatai arra mutattak, hogy a versenyszektorba tartozó cégek várható munkaerő-keresletében megállt a csökkenés, és 2010-ben már növekedés valószínűsíthető. Ez a tendencia folytatódott az áprilisi adatfelvétel óta. A felvételek és elbocsátások előfordulásának különbségét jelző egyenlegmutató a korábbi -2,5%-ról +1,5%-ra nőtt úgy, hogy a cégek 18%-a elbocsátást tervez, 63%-uk nem változtat a foglalkoztatottak számán, és 19%-uk tervez létszámfelvételt. (Fél évvel ezelőtt ezek az arányok rendre 22%, 58% és 20% voltak). A növekvő foglalkoztatottság a KSH munkaerő-felvétel adataiból is látszik, és a vállalkozások szándékai a munkaerő-kereslet további erősödését valószínűsítik.

A foglalkoztatottak számának növelése továbbra is inkább az iparvállalatokra jellemző (38%), míg az építőipari cégek kívánják legkisebb arányban növelni foglalkoztatottaik számát (9%). Az utóbbiaknál ugyanezt az eredményt kaptuk az áprilisi felvétel során is. Leginkább a nagy cégek, az exportálók és a tisztán külföldi tulajdonban lévők terveznek létszám bővítést (rendre 24%, 41% és 54%). Különösen az utóbbiak munkaerő-kereslete nőtt meg az elmúlt fél évben, áprilisban ugyanis „csak” 44% volt a létszámfelvételt tervező cégek aránya ebben a körben. Ezzel együtt elmondható, hogy a munkaerő-kereslet növekedése a különböző

nagyságú cégek között kizárólag a 250 főnél többet foglalkoztató vállalatokra jellemző, és ez a cégcsoport a motorja a versenyszektor növekvő munkaerő-keresletének is, míg a közepes-, kis-, és mikrocégekre továbbra is a kereslet stagnálása, illetve csökkenése jellemző. A gazdasági ágak közül a munkaerő-kereslet legnagyobb mértékű csökkenése továbbra is az építőiparban és az egyéb szolgáltatásoknál következhet be (a cégek 23%-a, illetve 21%-a tervez leépítést).

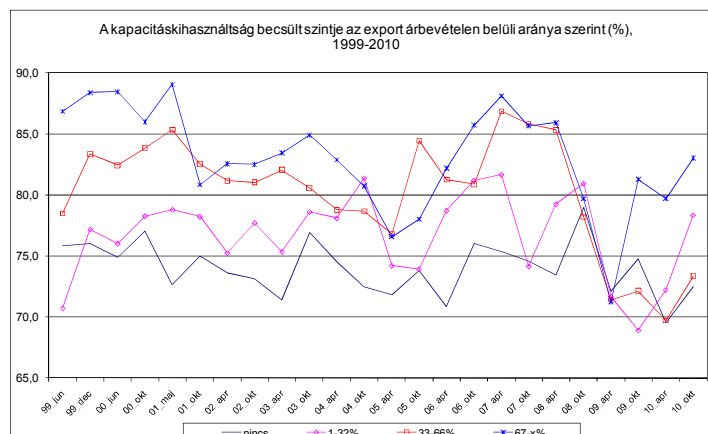
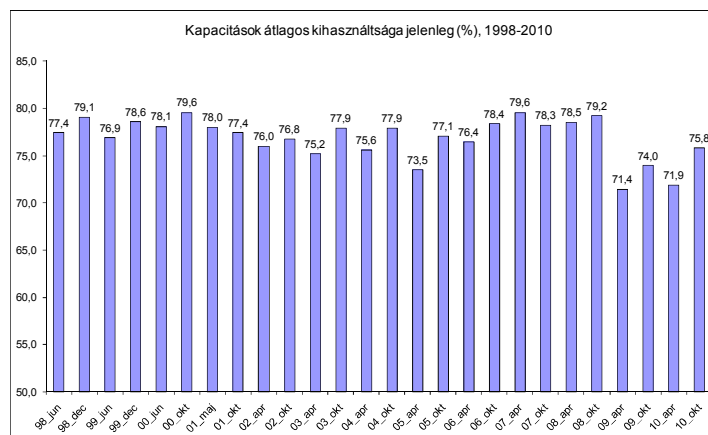
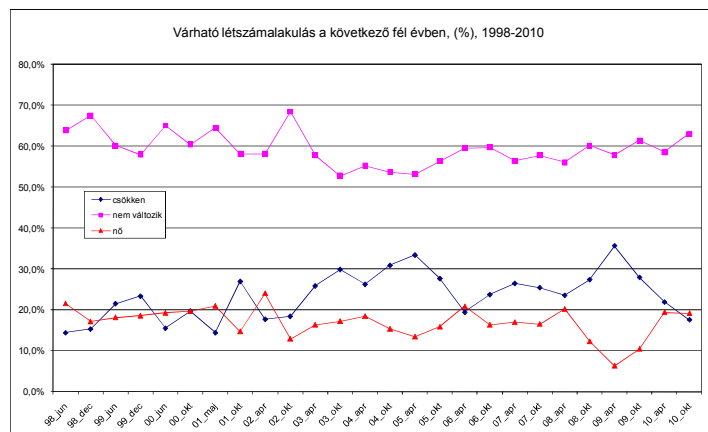
Forgalom, kapacitáskihasználás

A kapacitáskihasználás átlagos szintje kismértékben nőtt április óta és 76%-ot ért el, ami még mindig nem tekinthető különösen magas értéknek. Továbbra is az exportáló cégeknél, valamint a külföldi tulajdonban lévő vállalatok körében tapasztalunk magas kapacitáskihasználtságot (83%), a legalacsonyabb értéket pedig a mikro-vállalkozásoknál és a magyar tulajdonban lévő cégeknél (64% és 73%).

Az elmúlt félevesi összes értékesítés alakulásában 2009. októbertől megfigyelhető javuló tendencia április óta tovább erősödött és immár a pozitív tartomány közelébe került (-4%). Ez azt is jelenti, hogy ez a mutató fél év alatt -31%-ról 27 százalékpontos javulást ért el, és a növekvő értékesítési volumennel rendelkező cégek aránya megközelítette a továbbra is csökkenést elszenvedőké (33% és 37%). A múltira vonatkozó adatok tehát a vállalkozások üzleti helyzete egyik fontos komponensének nagymértékű javulását mutatják – a kérdés az, hogy hogyan fognak ezek az adatok alakulni a jövőben. A csak belföldre termelő cégek 17%-ánál nőtt az értékesítés volumene (áprilisban még csak 13%-uknál), a jelentősebb mértékben exportálóknál ez az arány már 69%-ot tett ki (míg áprilisban „csak” 42%-ot), miközben az értékesítés csökkenését jelző cégek aránya a tavaly októberi 70%-ról 8%-ra esett vissza.

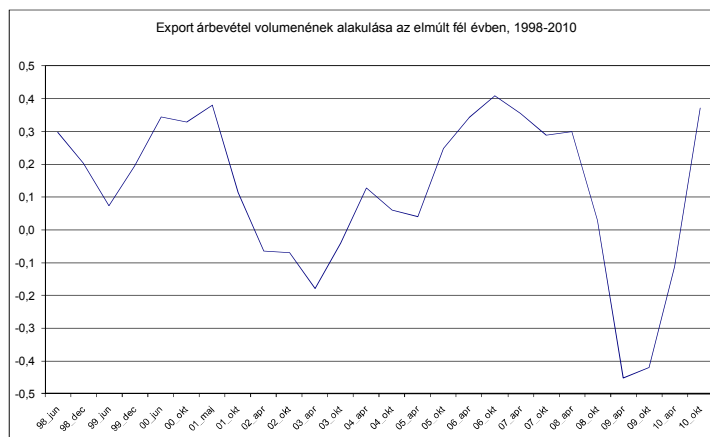
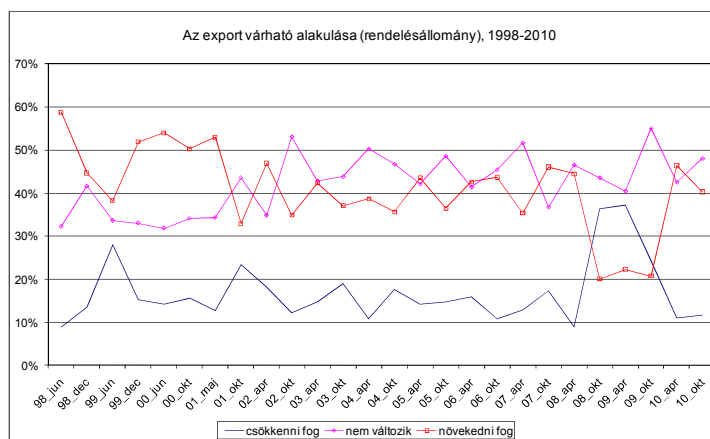
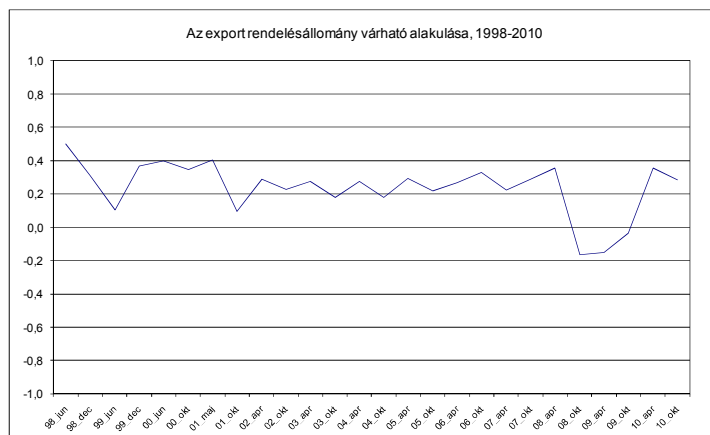
A külföldi tulajdonban lévő cégek 57%-a számolt be arról, hogy nőtt az értékesítés volumene és 14%-uknál volt csökkenés (áprilisban 38% és 34% voltak ezek arányok). Ezzel szöges ellentétben alakult a tisztán magyar tulajdonban lévő cégek helyzete: 25%-uknál nőtt az értékesítés volumene és 43%-uknál csökkent ez az elmúlt fél évben. A válság tehát e cégcsoport jelentős részét továbbra is érzékenyen érintette.

Ez azt is jelenti, hogy az üzleti helyzet alakulásában megfigyelhető pozitív mozzanatok szinte kizárólag az exportáló cégekhez és a külföldi tulajdonban lévő vállalkozások növekvő értékesítéséhez kapcsolódik. A gazdasági növekedés motorja továbbra is az export, míg a belföldi kereslet lanyha, és a belföldre termelő cégek jó része továbbra is csökkenő kereslettel volt kénytelen számolni.

Októberben folytatódott az exportvolumen bővülését jelző cégek súlyának növekedése: míg tavaly októberben a megkérdezett vállalatok 13%-a, idén áprilisban 30%-uk, addig most októberben 57%-uk tudta növelni exportját. Az exporteladások gyors felfutására mutat, hogy tovább nőtt az exportértékesítés egyenlegmutatója: míg 2009 áprilisában -45%, októberben pedig -42% volt ez az érték, addig 2010 áprilisában már csak -11%, októberben pedig már +27%, azaz egy év alatt 72 százalékpontos javulás történt e mutatónál. Az exportáló cégek 20%-ánál csökkent az export volumene az elmúlt fél évben és 57%-uk tudta növelni azt. Mindezek drámai gyorsaságú javulást és a válság előtti szint gyors elérését jelentik az export esetében. Az iparvállalatok körében jelentősen nőtt a növekvő exportról számot adó cégek aránya (most 66,5%-uk, míg fél évvel ezelőtt 35%-uk számolt be erről). A szolgáltatásokban a cégek 37%-ánál továbbra is csökken az export, és csak 34%-uknál nő, de itt is erőteljes pozitív tendenciák figyelhetők meg, mivel fél évvel ezelőtt ezek az arányok 52% és 19% voltak. A külföldi tulajdonban lévő cégek 9%-a továbbra is az export csökkenéséről számol be, de 83%-uknál már nőtt az export volumene az elmúlt fél évben (áprilisban 46% volt ez az arány). A magyar tulajdonban lévő cégek helyzete e tekintetben is rosszabb, de javulás itt is tetten érhető: 33%-uknál csökkent az exportértékesítés volumene és 42%-uknál nőtt, míg fél évvel ezelőtt 47%-uk, illetve 21%-uk jelezte ugyanezeket.

Az export-árbevétel növekedése leggyakrabban olyan cégeknél következett be, amelyek döntően exportpiacokra értékesítenek (77%), és ezeknél is nőtt meg legnagyobb mértékben ez az arány április óta (30 százalékponttal). Az árbevételük 1/3-2/3 részét exportálók 47%-ánál nőtt az export volumene, míg az ennél kisebb mértékben exportálók 42%-a jelezte ugyanezt. Ezek a tendenciák azonban aligha folytatódhatnak a következő fél évben. Ilyen mértékű javulás már csak azért sem következhet be, mert a cégek bizonyos csoportjainál (nagy exportálók, külföldi tulajdonban lévők) még kedvező konjunkturális periódusokban sem fordul elő, hogy minden cégnél nőjön az export volumene. Ekkor aggregált szinten az exportvolumen növekedése vagy a kisebb arányban exportálók növekvő exportaktivitásának, vagy a piacra újonnan belépők exportjának köszönhetően következhet be. Másrészt az exportnál megfigyelt erőteljes pozitív tendenciák folytatódásának kézenfekvő korlátja a külföldi kereslet jövőbeni alakulása. Nem tudható jelenleg, hogy a német ipar növekedése folytatódni fog-e 2011-ben is olyan ütemben, mint azt 2010-ben láttuk. Vannak jelek a növekedés változatlan ütemű folytatódására, de vannak a növekedési ütem megtorpanására is. A magyar vállalkozások által adott, az export-rendelésállomány alakulására vonatkozó várakozások mindenesetre az utóbbi lehetőség bekövetkezését valószínűsítik. Megtorpanni látszik ugyanis az export gyors növekedését lehetővé tevő rendelésállomány-növekedés, miközben e mutató továbbra

is +29%-os szinten áll, 6 százalékpontos csökkenés mellett. Míg 2009 októberében a cégek 21%-a számított az exportrendelésállomány növekedésére, és idén áprilisban már 47%-uk jelezte ugyanezt, addig most októberben ez az arány 40%-ra mérséklődött.

Makrogazdasági tendenciák: a bruttó hazai termék 2010 harmadik negyedében

2010 harmadik negyedében Magyarország bruttó hazai terméke (előzetes adatok szerint) 1,6 százalékkal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezáltal az év első háromnegyedében 0,9 százalékkal nőtt a magyar GDP, ezzel pedig a gazdaság 2010-es teljesítménye felül fogja múlni az elemzők által várt éves növekedési ütemet.

A vártnál jobb eredmény mögött elsősorban az ipari termelés bővülése áll, ezen belül pedig leginkább a főként exportra termelő feldolgozóipar teljesítménye volt a meghatározó. Elemzők szerint a növekedésben a belső fogyasztás nagyobb szerepet kapott, mint ahogy azt előzetesen várták, ezen kívül a németországi gazdasági fellendülés is jelentősen hozzájárult a kedvező tendenciához. Szakértők úgy látják, hogy a nyugat-európai exportlehetőségek a közeljövőben szűkülhetnek, melyet a hazai fogyasztás növelésével lenne célszerű ellensúlyozni.

Az várakozásokat felülmúló GDP-növekedés hatására erősödött a forint és emelkedett a BUX-index is.

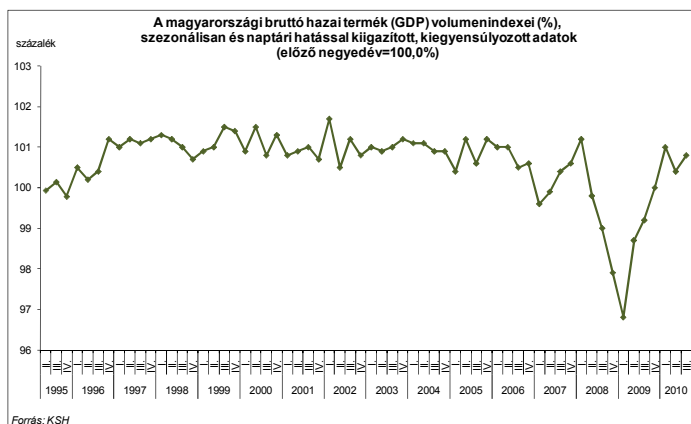
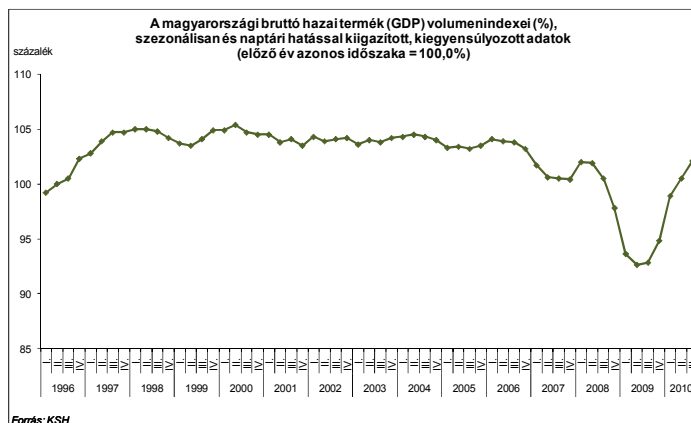
Magyarország bruttó hazai terméke a KSH és az Ecostat gyorsbecslésének előzetes adatai szerint 2010 harmadik negyedében 1,6 százalékkal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bővülés az egy évvel korábbi 7,5 százalékos csökkenéshez képest következett be. Az előző negyedévhez viszonyított, szezonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – 2010 előző negyedéveihez hasonlóan – a harmadik negyedévben is tovább emelkedett a gazdaság teljesítménye, a növekedés mértéke 0,8 százalékos volt.

Az év első háromnegyedében összességében 0,9 százalékkal növekedett a GDP, tehát a gazdaság 2010-es teljesítménye felül fogja múlni a hivatalosan és az elemzők által várt 0,9 százalékos éves növekedési ütemet.

A válság mélypontja 2009 második negyedére esett, akkor a nyers adatok szerint nyolcszázalékos gazdasági visszaesést szenvedett el a magyar gazdaság, amit a szezonális tényezőket és a naptárhatást kiszűrve 7,2 százalékra finomított a KSH. Azóta viszont valamennyi negyedéves GDP-adat meghaladta az egy évvel korábbi hasonló időszakban mértet.

Az ideai vártnál jobb eredmény mögött elsősorban az ipari termelés felfutása áll, amely 10,9 százalékos éves növekményt mutatott az év első kilenc hónapjában. Ezen belül a zömmel exportra termelő feldolgozóipar igen jó teljesítménye volt a meghatározó. A kivétel ellensúlyozni tudta a hazai fogyasztás folyamatos csökkenését – ami csak az idén nyáron kezdett el minimális mértékben növekedni –, valamint tompítani tudta a beruházások kedvezőtlen alakulását is.

Elemzők szerint a várakozásokat felülmúló GDP-adat mögött inkább a gazdaság erősödése húzódik meg, semmint a KSH által megnevezett adminisztratív tényező,

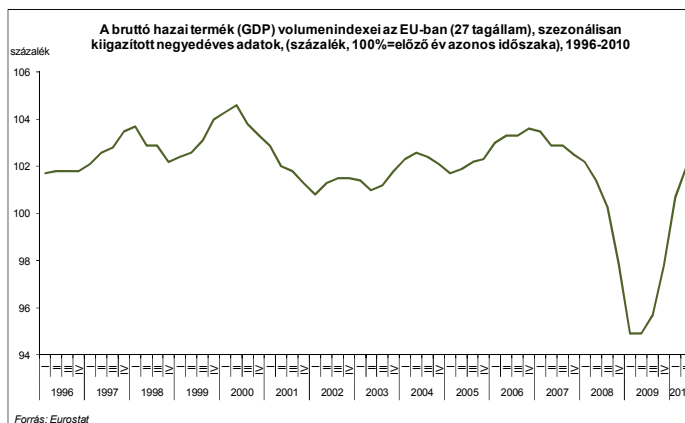
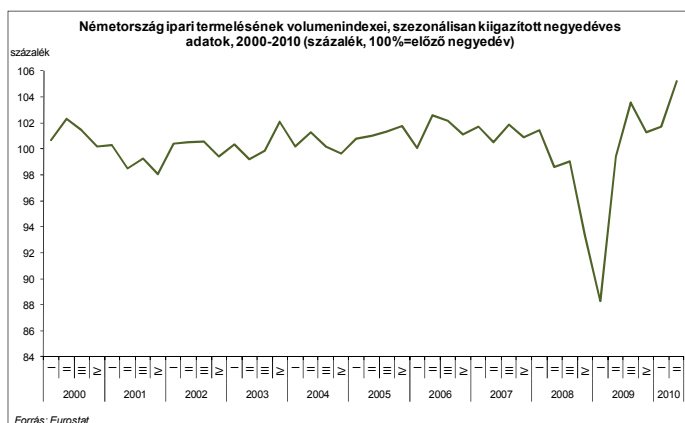
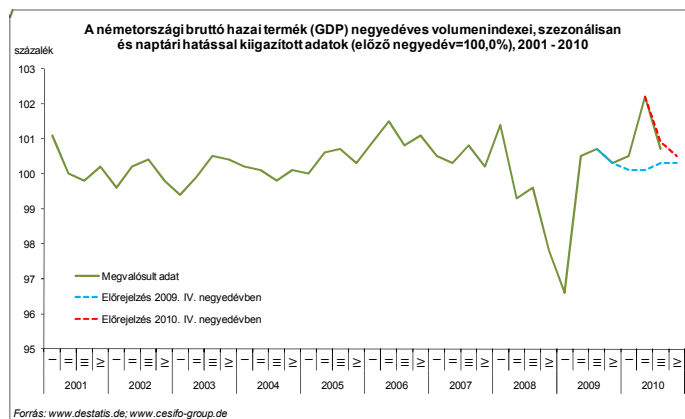
tehát az összehasonlítás alapját adó tavalyi időszak teljesítményének utólagos rontása. Feltételezhető, hogy a fogyasztás a vártnál nagyobb ütemben növekedett, viszont a beruházások ezúttal kisebb szerephez jutottak. A szakértők úgy látják, hogy külföldi felvevőpiacainkon, ezen belül is a legfontosabbnak számító Németországban megindult konjunktúrából profitál most Magyarország. (A német gazdaság az ország újraegyesítése óta tapasztalt legmagasabb növekedési ütemet érte el az idei második és harmadik negyedévben, amikor is 3,9-3,9 százalékkal bővült a GDP az egy évvel korábbihoz képest.) Az exportvezérelt növekedés további töretlen fejlődésének azonban gátat szabhatnak az uniószerbe meghirdetett, az államháztartások rendbetételére irányuló központi megszorító intézkedések.

Szakértők szerint az exportlehetőségek esetleges beszűkülését a hazai fogyasztás növelésével lehet ellensúlyozni, tartós, stabil megrendelésekhez juttatva a hazai vállalkozásokat. A személyijövedelemadó-rendszer és a társasági adózás szabályainak könnyítésével az állam a jövő évtől többet hagy ugyan a lakoságnál és a vállalatoknál, csak hogy az alacsonyabb jövedelműeknél az egy százalék alatti pluszjövedelem nem serkent költsékesre, a nagyvonalú adókedvezményeket maximálisan kihasználni tudó magas jövedelműekre viszont általánosságban nem jellemző, hogy azonnal elköltik a „talált pénzt”, mivel ebben a csoportban erősebb a megtakarítási hajlandóság. Éppen ezért nagy kérdés, hogy a fogyasztás háromszázalékos bővülésével számoló kormányzati optimizmus mennyire megalapozott.

Több elemző is abban bíz, hogy az elmúlt három és fél évben tapasztalt visszaesés után a hazai fogyasztás újra erőre kap. Azonban úgy látják, hogy ha ez be is következik, a növekedés hajtóereje ezután is az export marad, amit elsősorban az ipari termelés robusztus növekedése táplál. A szakértők álláspontja szerint a GDP bővülését csökkentő építőipar hanyatlása is lassulóban van. A feldolgozóipar kapacitását növelő beruházások közelgő átadása is lökést adhat a növekedésnek, és az alacsony viszonyítási szint is pozitív tényezőként jelentkezik. Egyes elemzők úgy látják, hogy a piac által várt 1,2 százalékos idei GDP-bővülés pesszimista lehet, az túlteljesülhet.

Az 1,6 százalékos GDP-növekedésre válaszul a forint 2,6 forintot erősödött az euróhoz képest a nyilvánosságra hozatal napján, míg a budapesti tőzsdeindex 1,6 százalékot dolgozott le az előző napos veszteségeiből.

Forrás: KSH, nol.hu

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexének értéke 2010 novemberében újfent emelkedett, így immár meghaladta a 2006-2007 folyamán bekövetkezett fellendülés során elért magas szintet is. A megkérdezett vállalatvezetők véleménye mind jelenlegi üzleti helyzetük, mind pedig a következő hat hónapra vonatkozó várakozások tekintetében javult az elmúlt hónaphoz képest. A kutatók úgy látják, a német gazdasági növekedés újabb lendületet kapott.

A francia statisztikai hivatal (INSEE) novemberi felméréseinek eredményei azt mutatják, hogy a francia ipari konjunktúra enyhén romlott. A vállalatvezetők véleménye alapján összeállított üzleti bizalmi index értéke két ponttal csökkent, így hosszú távú átlagos értékén áll. A gazdasági fordulópontra mutatója a bizonytalan konjunkturális helyzetet jelző zónába került. Az általános kilátásokat jellemző index azonban az elmúlt hónapok tendenciáját folytatva tovább emelkedett.

Az Európai Unió gazdasága

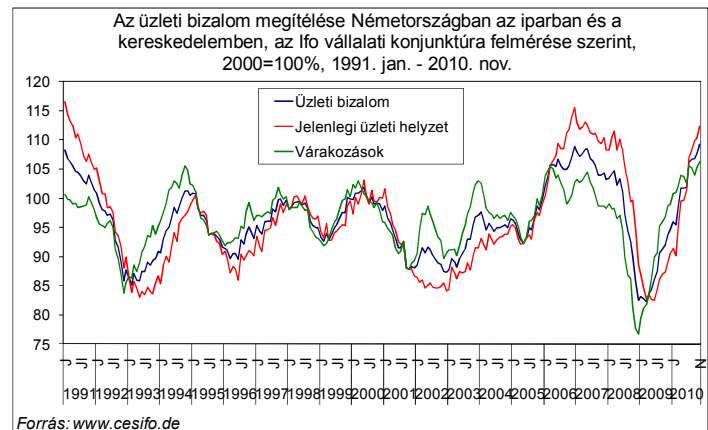
A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe 2010 novemberében továbbra is emelkedést mutatott, és így a 2006-2007 folyamán bekövetkezett fellendülés során elért magas szintet is meghaladta. A megkérdezett vállalatok mind jelenlegi üzleti helyzetüket, mind a következő hat hónapra vonatkozó várakozásaikat kedvezőbben ítélték meg, mint az elmúlt hónapban. Az Ifo szakértői úgy látják, a német gazdasági növekedés lendülete fokozódik.

Az ipari vállalkozások körében az üzleti bizalmi index értéke újfent emelkedett az elmúlt hónaphoz képest. Jelenlegi üzleti helyzetüket jóval kedvezőbbnek látják a vállalatok, mint októberben, és a következő fél évre vonatkozó várakozások is javultak. Az exportáló cégek vezetői azonban némileg gyengébb külső keresletről számoltak be, mint az elmúlt hónapban. Mindamelllett a tőkejavak iránti kereslet – mely a belpiaci kereslet fontos eleme – várható fellendülése ellensúlyozza ezt a hatást. A vállalatok létszámtervei továbbra is létszámbővítési szándékról tanúskodnak.

A kis- és nagykereskedelem területén is növekedett az üzleti bizalmi index értéke. Bár a kiskereskedők jelenlegi üzleti helyzetéről alkotott véleménye kevésbé jó, mint a múlt hónapban, a következő fél évre vonatkozó kilátásaik jóval derülátobbakká váltak. A nagykereskedelem területén mind a jelenlegi üzleti helyzetre, mind a közeljövőre vonatkozó vélemények javultak.

Az építőipar területén szintén tovább emelkedett az üzleti bizalom szintje. A megkérdezett építőipari vállalkozók jóval elégedettebbek jelenlegi üzleti helyzetükkel, mint októberben, azonban a következő fél évre vonatkozó várakozásaik némileg romlottak.

Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

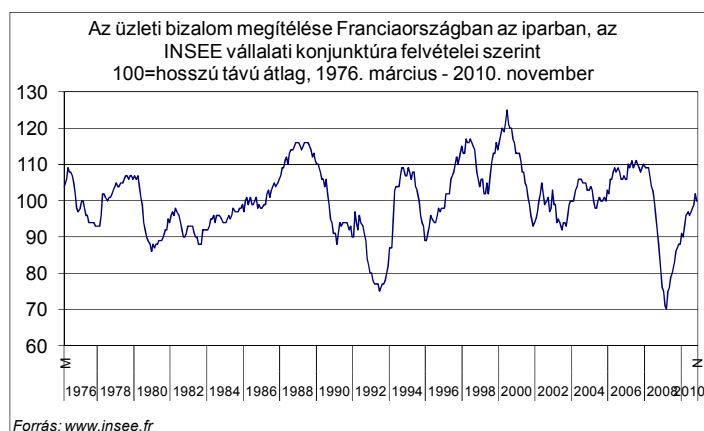
A francia statisztikai hivatal (INSEE) felmérése alapján a novemberben megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipari konjunktúra enyhén romlott: az INSEE üzleti bizalmi indexének értéke két ponttal csökkent, így most hosszú távú átlagos értékén áll.

A gazdasági fordulóponyt mutatójának értéke csökkent novemberben, így a bizonytalan konjunkturális helyzetet jelző zónába került.

Az ipari vállalatok vezetői úgy látják, hogy elmúlt időszak kibocsátásuk növekedési üteme novemberben érezhetően lassult, megtörve ezzel az április óta dinamikusan növekvő tendenciát. A késztermék-készletek volumene a vállalatvezetők megítélése szerint enyhén nőtt októberhez képest, de így is alacsony szinten maradt.

A megkérdezettek úgy látják, hogy hazai rendelésállományuk újfent csökkent, így továbbra is igen alacsonynak mondható. Az export-rendelésállomány ezzel szemben növekedett, és elérte hosszú távú átlagos értékét. A vállalatvezetők egyéni üzletmenetre vonatkozó prognózisa (mely a következő hónapok üzleti kilátásait összegzi) novemberben újfent javult. Az általános kilátásokat jellemző index – mely a válaszadók ipari aktivitásra vonatkozó véleményét összegezve tükrözi – szintén pozitív maradt.

Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr>)

Írta: Makó Ágnes (elemző, GVI)
E-mail: agnes.mako@gvi.hu

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az
alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2010 / november, Budapest,
2010-11-30